

Hans Skotte Møller, Agersø og Søren Klarskov Pedersen, Boeslunde

EDDERFUGLEBESTANDEN PÅ AGERSØ ER I STÆRK TILBAGEGANG

Der har i den sidste tid været diskussion om årsagerne til nedgangen i fiskeriet i Agersø Sund, omkring Stignæs og de tilstødende dele af Smålandshavet. Mange fiskere har konstateret, at fiskene er væk, og erhvervsfiskeriet er en saga.

Men det er ikke kun fiskene, der forsvinder. Også edderfuglebestanden er i stærk tilbagegang. En af Danmarks største kolonier af rugende edderfugle har i mange år været på Helleholm på sydøsthjørnet af Agersø c. 2,5 km fra industriområderne på Stignæs. Herudover er der mindre forekomster af rugende edderfugle på østkysten af Agersø samt på Egholm.

Edderfuglekolonien på Helleholm har siden 1982 været genstand for systematiske optællinger, ringmærkninger og i perioden 1998 – 2012 et mere intensivt forskningsprojekt. Resultaterne er blevet publicerede i internationale tidsskrifter og senest i en PhD-afhandling af Rune Tjørnløv. Vi har således ganske megen viden om edderfuglebestanden og de forskellige faktorer, som regulerer dens størrelse.

I den sammenhæng er det bekymrende at se, at edderfuglebestanden på Helleholm er gået tilbage fra 500 – 600 par før årtusindskiftet til 200-400 par efter år 2000, og nu i foråret 2020 var der blot 130 rugende hunner. I samme periode er det antal æg, som hunnerne lægger, faldet fra et gennemsnit på 4,9 æg for femten år siden til 2,9 æg i år.

Hertil kommer, at hunnerne i år kun fik meget få unger på vingerne. Vi talte i maj kun 30 ællinger, hvilket er alt for få til at hindre, at kolonien fortsat vil gå tilbage. Det dårlige resultat denne sommer skyldes formentlig især, at hunnerne har været i meget dårlig kondition og lagt færre æg eller helt har undladt at yngle.

Edderfuglene lever helt overvejende af bunddyr, som de dykker ned og tager på havbunden, først og fremmest mindre blåmuslinger, men også andre muslinger og snegle samt mindre krebsdyr. Det er de samme slags små, hvirvelløse dyr, der tjener som føde for mange af fiskearterne.

Alt tyder på, at livet målt i bundfaunaens levende biomasse på og i havbunden ud for Stignæs og de tilstødende dele af Smålandshavet i dag er stærkt reduceret i forhold til, hvad det var en gang, og hvad det er i sunde marine økosystemer.

Det er i den sammenhæng et godt initiativ, som Slagelse kommune har taget ved at afsætte 100.000 kr. til brug for en undersøgelse. Men der er behov for langt flere midler til at få kortlagt og analyseret status og årsagerne til forringelserne i vores lokale havområder. Her ikke mindst, hvad der er sket med bundfaunaen.

I gamle dage havde vi Miljøstyrelsens Havforureningslaboratorium, der kunne rykke ud i denne type sager. Men det blev jo desværre nedlagt. Staten har imidlertid fortsat et overordnet ansvar for havmiljøet, så vi må forvente, at Miljøministeren vil gå ind i sagen med de fornødne ressourcer.